Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 14. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 25, 1983 No. 14. VOL. XC.

ОБРАНО УПРАВУ І ГОЛІВ КОМІСІЙ УІА

Під час нарад в УІА (зліва): Л. Савойка, інж. М. Гончаренко, інж. В. Назаревич, В. Баранецький, інж. А. Пащук, З. Бабюк, д-р Р. Сочинський і д-р С. Ворох.

Ню Йорк, Н.Й. (УІА — Р.Сочинський). — У п'ятницю, 17-го грудня м.р., тут у власних приміщеннях, відбулось засідання Ради Директорів Українського Інституту Америки (УІА).

Наради відкрив і ними проводив інж. Володимир Назаревич, віцепрезидент УІА. Протокол з попереднього засідання прочитала інж. Марія Гончаренко, секретарка Інституту, який присутні затвердили.

Короткий фінансовий звіт подав скарбник Зенон Баб'юк, після чого обговорено теперішнє матеріяльне положення Інституту і вигляди на майбутнє. Пізніше звітували: д-р Ростислав Сочинський, голова Комісії громадських зв'язків, і д-р Степан Ворох, голова Організаційної комісії, який представив 10 кандидатів на членів УІА ,а саме: Михайло Дзвіюк, Григорій Стасюк, Лідія Хома, Марія Підгорецька, Анна Никула-Шапіро, Юліян Бачинський адв. Андрій В. Шуль, мисткиня Ярослава Ґеруляк, Іван Антон і Віра К. Шумейки. Усіх їх Рада Директорів одноголосно затвердила.

Слідуючою точкою нарад був вибір Управи Інституту та голів поодиноких комісій. На президента УІА переобрано Теодора Джуса, на віцепрезидента — інж. В. Назаркевича, секретарем — інж. М.Гончаренко, скарбником—З.Баб'юка. У склад Екзекутивної комісії, крім вищезгаданих, увійшов також мґр Володимир Баранецький.

Головами комісій вибрано таких осіб: Організаційна комісія — д-р С. Ворох; Комісія громадських зв'язків — д-р Р.Сочинський; Програмова — інж. Володимир Гнатковський; Мистецька — Святослав Гординський із заступницею Аркадією Оленською-Петришин; Освітня — інж. М. Гончаренко із заступником мгром В. Баранецьким; Харитативна — Лідія Савойка; Опіки будинком — інж. Андрій Пащук; Студентського фонду — інж. Остап Балабан. У склад Контрольної комісії увійшли: голова інж. Мирон Гнатейко, інж. О. Балабан і Ярослав Криштальський, члени.

Плянують прогульку до Европи

Ню Йорк, Н.Й. (П.С. ІСНО). — В цьому році припадають 45-ті роковини смерти першого голови ПУН сл. п. полк. Євгена Коновальця.

У зв'язку з тим Координаційна Рада ІСНО плянує групову поїздку до Европи, яка включатиме участь у святкуваннях в Роттердамі, Голляндія, в неділю, 22-го травня 1983 року. Крім цього прогулька включає відвідини могили голови ПУН сл. п. полк. Андрія Мельника в Люксембурзі, могили сл. п. отамана Симона Петлюри в Парижі, як також відвідини Лондону, де на закінчення Собору УАПЦ буде відслужена Архиєрейська Служба Божа та посвячення пам'ятника жертвам голоду в Україні.

В Роттердамі святкування 45-річчя вбивства сл. п. полк. Є. Коновальця включає Панахиду на могилі, Архиєрейську Службу Божу в одній із церков Роттердаму та Святочну Академію з участю Візантійського хору з Утрехту і хору об'єднаних українців у Великій Британії.

Кошти подорожі літаком з Ню Йорку до Брюсселю і назад виносять 500 дол. Учасники можуть вибирати час перебування в Европі від одного до чотирьох тижнів і місцевість для поворотної дороги з Европи до Ню Йорку.

Відлет з Ню Йорку до Брюсселю призначений на п'ятницю, 20-го травня 1983 року, о год. 8:00 вечора.

Зголошення на поїздку приймаються до 30-го січня ц.р. телефонічно на числа: (212) 626-2656 або (212) 288-7007.

У світі

ІРАНСЬКЕ РАДІО ПОВІДОМИЛО в середу 19-го січня, що прем'єр-міністер Мір Гуссейн Муссаві на пресовій конференції подав цифри іранського бюджету на наступний фіскальний рік, який почнеться 21-го березня. Радіо назвало цей бюджет „воєнним бюджетом", бо насправді на воєнні цілі призначено 4 більйони долярів, що ясно вказує на рішучість Ірану перемогти Ірак. Прем'єр-міністер сказав, що загальна сума доходів за минулий фінансовий рік була 33 більйони долярів, в основному це дохід за видобуту в Ірані і продану за кордоном нафту.

ПРЕЗИДЕНТ СОМАЛІЇ МОХАМЕД СІЯМ БАРРЕ запропонував лідерові Етіопії Менґісту Гайлє Маріям зустрітися і обговорити можливості покінчити з частими прикордонними інцидентами між цими двома країнами. Барре при тому заявив, що Сомалія готова нормалізувати відносини мирним шляхом з усякою країною, „інтереси якої не суперечать основним цілям сомалійського народу".

ДЕРЖАВНЕ РАДІО ДАМАСКУ ЗАЯВИЛО, що сирійський нарід є під загрозою, а тому має „природнє право" придбали зброю для своєї оборони, явно натякаючи на останню доставу нової совєтської зброї в цю країну, особливо нових далекосяжних протилетунських ракет.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЇРУ МОБУТУ СЕСЕ СЕКО повідомив, що згідно з п'ятирічним договором між Заїром та Ізраїлем, ізраїльські військові дорадники і інструктори реорганізують і перевишколюють 20,000-ну заїрську армію. Заїрський лідер зробив цю заяву кореспондентам, які супроводили міністра оборони Ізраїля Арієля Шарона в його поїздці до Заїру на переговори у військових справах.

МОСКВА ПОПЕРЕДИЛА ЯПОНІЮ, що їй грозить набагато сильніший відплатний ядерний удар, ніж атомовий удар по Гірошімі і Наґасакі в 1945 році, якщо Японія дозволить розмістити на своїй території нуклеарну зброю.

ЗВЕРНЕННЯ

БЛАЖЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА З НАГОДИ 50-ОЇ РІЧНИЦІ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ, В 1932-33 РОКАХ

Дорогі Брати і Сестри!

Кінець 1982 і початок 1983 років викликають у нашій пам'яті одну з найбільш трагічних подій всього і тільки 50-літньої давности — Великий Голод, що його свідомо викликала Москва в Україні в роках 1932-33.

Півстоліття минуло від того жахливого часу, коли в муках голодової смерти вимерло біля семи мільйонів українських селян — старших віком людей, поважних і чесних хліборобів у дорослому віці та їхніх жінок, немовлят і дітей.

У той час, коли Україна корчилася в передсмертних болях, Москва заперечувала перед цілим світом наявність голоду в Україні. Дійшло тоді до жалюгідних фактів: державні мужі ніби демократичних країн, люди звичайно соціялістичного хову, мали сумління і відвагу стверджувати правдивість московських брехливих свідчень. Пригадаймо хоча б одного з тодішніх лідерів, що майстрували долю майбутнього людства — прем'єр-міністра Франції у 1932 році Едварда Ерріо.

Не зважаючи на те, що на протязі останніх 50-ти років Москва і далі користає з найжорстокіших способів нищення людини людиною, сьогоднішній вільний світ та його господарі з каригідною байдужістю проходять повз сотні мільйонів могил - жертв катування і знущання московсько-комуністичних людоненависників над людиною і народами.

Українська Православна Церква, її Собор і Рада Митрополії, визначила цілий 1983 рік для молитовного вшанування жертв Великого Голоду, визначаючи головні церковні жалобні урочистості на Провідну Неділю 15-го травня 1983 року.

Поза церковним вшануванням жертв Великого Голоду, очевидно, всі ми покликані до широкого і всебічного освідомлення нас самих і всього вільного світу про непомірно велику жертву, що її склала українська нація на вівтар оборони людини взагалі, а української людини зокрема. Вважаю, що ми, українці, — а серед нас багато внуків і правнуків жертв Великого Голоду, — зложили в 50-ту річницю мученицької смерти наших батьків, дідів і прадідів приречення — Пам'ять про них переховати з роду в рід.

Для обміркування пляну широкого й урочистого вшанування жертв Великого Голоду запрошую представників наших громадських організацій на спільну нараду, яка відбудеться в суботу, 29-го січня ц. р., в Домі Української Культури в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Ваш з любов'ю у Христі

† Мстислав, Митрополит

19-го січня 1983 **Року Божого**

КНР відплачується

Пекін, Китай. — Уряд Китайської Народної Республіки повідомив, що він відмовився закупити цього року в ЗСА бавовну, сою і синтетичне волокно. Цей крок Китай зробив як відплатний захід на зменшення американських закупів китайського текстилю.

Це повідомлення було передане Китайським агентством, яке також передало слова Шен Джуерена, директора відділу міжнародної торгівлі, який заявив, що Китай плянує зменшити також імпорт американських сільсько-господарських продуктів, але яких саме, Джуерен не уточнив.

Розпорядження Китаю наступили чотири дні після того, як Вашінґтон обмежив імпорт текстилю тому, що обидві країни не зуміли дійти до порозуміння щодо врегулювання експорту китайського текстилю до ЗСА, Воно також наступило два тижні перед поїздкою державного секретаря Джорджа Шулца до Китаю.

Експерти сільського господарства і торгівлі говорять, що рішення Китаю буде мати малий вплив на відповідні галузі економіки ЗСА.

Офіційні особи американського посольства в Пекіні відмовилися від будь-яких коментарів щодо рішення Китаю, яке вони вважають несподіваним. Один західній дипломат завважив, що заборона на ввіз в Китай бавовни, сої та синтетичного волокна із ЗСА, хоч і обмежена, може стати серйозною, якщо Китай також зменшить закуп зерна і дерева, на що китайці натякали у приватних розмовах. Інший західній дипломат висловив сумнів, чи китайці поширять свій протест перед тим, як лідери Китаю будуть мати нагоду поговорити про ці справи з Шулцом.

Старалися про звільнення Еріха Коха

Франкфурт, Західня Німеччина. — Радіо Західньої Німеччини подало недавно свій коментар про останніх німецьких воєнних злочинців. Найбільше уваги і часу віддав коментатор справі Еріха Коха, що був ославленим райхкомісарем України.

Він находиться тепер у польській в'язниці, відповідаючи за плюндрування України, за знущання над польським населенням і вимордування 400,000 жидів.

Як повідомляє німецьке радіо, німецький парлямент звернувся до уряду, щоб інтервеньювати у справі звільнення останніх воєнних німецьких злочинців в СССР, Італії та Голяндії. При розсліді цієї справи показалося, що в парляменті за звільненням Е.Коха голосували всі консервативні партії. Спротивилися однак такому схваленню члени соціялістичної партії Західньої Німеччини і тому рішення перепало. Коментатор радіо уважає це рішення соціялістів за правильне і пригадує точно всі злочини Коха. Як відомо, він переховувся чотири роки після закінчення війни у Західній Німеччині, заки його відкрили та видали Польщі. Відбувся процес і Коха засуджено в 1958 році на кару смерти, але її ніколи не виконано, бо Кох постійно починає голодівки і скидається хворим. Тепер Кох живе як т.зв. взірцевий в'язень, далі не признаючи своєї вини.

Соціялістична партія Німеччини уважає, що про його звільнення можуть рішати лише поляки, а німці повинні стояти осторонь.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО МИНУЛЕ — ДУМАЙМО ПРО МАЙБУТНЄ

НОВОРІЧНИЙ ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

З початком нового, від народження Христа 1983 року, шлемо сердечний привіт та висловлюємо найкращі побажання всім членам Українського Народного Союзу та всім нашим братам і сестрам на рідній і все ще не своїй землі та на поселеннях в інших країнах сущим!

У цьому 1983 році сповняться точно 50 років з того часу, як комуно-московський окупант України поповнив супроти неї та її народу один з найбільших і найжорстокіших в історії світу злочинів народовбивства, виморивши штучно зорганізованим голодом понад сім мільйонів дітей, жінок і чоловіків. Закликаємо всіх наших членів та їх відділи і окружні комітети в ЗСА і Канаді активно — а в потребі й ініціятивно — долучуватися до всіх місцевих і окружних та крайових відмічувань-пригадок цього страшного злочину голодоморства, зокрема закликаємо їх спільно з усією громадою старатись пригадати і довести до відома цей злочин з-перед 50 років нашим американським і канадським співгромадянам.

У цьому 1983 році Український Народний Союз, згадуючи разом з усією громадою комуно-московське голодоморство України 50 років тому, відмічуватиме рівночасно три світлі події у власній історії: 90-річчя безперервної появи українського щоденника „Свобода", сьогодні найстаршої української газети в світі, 50-річчя англомовного „Українського Тижневика" і 30-річчя „Веселки", щомісячного журналу для дітей. Ці публікації говорять самі за себе. Але, нав'язуючи до 50-річчя комуно-московського голодоморства України, згадаємо тільки, що в річниках „Свободи" 1932, 1933 і 1934 подана чи не найповніша хроніка підготови, переведення та наслідків того страшного злочину і демаскування його організаторів й виконавців. Що більше, бажання мобілізувати опінію англомовного світу проти того злочину зорганізованого голодоморства було одною з головних спонук для започаткування видання англомовного „Українського Тижневика". Мавши на увазі ту світлу і в багатьох відношеннях рішальну ролю „Слова в начали" та „Слова на сторожі", що їх сповняли „Свобода" і „Український Тижневик", та з думкою про майбутнє УНСоюз 30 років тому започаткував видавання „Веселки".

Згадуючи і пригадуючи в цьому році голодоморський злочин комуно-московського окупанта в Україні 50 років тому та відмічуючи рівночасно світлі дати зусиль Українського Народного Союзу за кращу долю своїх членів, своєї громади та свого народу, проголошуємо оцим

НАДЗВИЧАЙНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ з метою придбати в ній для УНСоюзу щонайменше ЧОТИРИ ТИСЯЧІ нових членів, забезпечених на загальну суму ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ долярів!

Надзвичайність цієї кампанії в тому, що вона проходитиме в роковини світлих зусиль Українського Народного Союзу у його змаганні за кращу долю своїх членів і своєї громади та свого народу, а за кращі успіхи в цій кампанії призначено ряд надзвичайних нагород!

Сім років тому наші З'єднані Стейти Америки відзначали 200-річчя своєї незалежности під завжди актуальним гаслом: „Минуле, про яке треба пам'ятати — майбутнє, яке треба формувати!" — A past to remember — a future to mould!" Тож і ми, згадуючи в цьому році трагічне минуле нашого українського народу та світлі зусилля Українського Народного Союзу у змаганні за краще майбутнє, докладімо всіх сил і старань для повного успіху цьогорічної нашої НАДЗВИЧАЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ, бо цей успіх є одною з головних передумов успіху у формуванні кращого майбутнього!

Головний Екзекутивний Комітет УНС

д-р Іван Флис
головний предсідник

д-р Мирон Куропась
заступник головного предсідника

сен. Павло Юзик
головний директор для Канади

Ґльорія Пашен
заступниця головного предсідника

Володимир Сохан
головний секретар

Уляна Дячук
головний касир

Степан Гавриш
головний організатор

Січень 1983 року.

Японія погоджується на переозброєння

Вашінґтон.— Президент Роналд Реґен попереджаючи, що обмеження японської торгівлі „продовжує сильно тяжіти" на взаємних відносинах, повідомив, що у середу, 19-го січня, він і прем'єр-міністер Японії Ясуґіро Накасоне домовилися продовжувати обговорення питання переозброєння оборонної системи Японії та можливість доступу Японії до нафти на Алясці.

Накасоне, висловлючи задоволення з продуктивності японської технології та її впливу на американську автомобільну промисловість і виробництво сталі, заявив, що Японія зменшує свою торгівлю і тарифні перешкоди швидше ніж будь-яка інша країна в світі.

Пригадавши „зливу" про

(Закінчення на стор. 4)

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО

З уваги на національне свято — 65-річчя проголошення незалежности України, це число „Свободи" друкується в п'ятницю, 21-го січня, з датою вівтірка, 25-го січня. У понеділок, 24-го січня Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті.

РЕҐЕН ЗАДИВЛЯЄТЬСЯ ОПТИМІСТИЧНО НА ПЕРЕГОВОРИ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив у четвер, 20-го січня, що він дивиться оптимістично на прогрес, який може бути зроблений на переговорах про контролю над зброєнням, бо „постійна гонка зброєння" не є в інтересах Совєтського Союзу. На пресовій конференції Президент підкреслив значення договору про зменшення ядерних ракет середнього засягу в Европі, основаного на його пропозиції, яку дотепер відкидає Москва — про ліквідацію ракет з обидвох сторін, так зване нульове рішення.

Президент заявив, що Москва намагається переконати світ, в тому, що вона має право тримати достатню кількість ракет, щоб знищити „всякий населений центр в Европі", заперечуючи при тому З'єднаним Стейтам розміщення „єдиної зброї, яка має відстрашуючий характер".

Треба використати відношення суспільства до цієї справи, щоб пояснити Західній Европі совєтську тактику, сказав Президент, маючи на увазі створення двох високих урядових комісій для координації цими питаннями.

На цій же пресовій конференції Президент представив книжку на 118 сторінок, яка оцінює дворічне перебування Президента в Білому Домі. У книжці говориться, що Президент „поставив цілий ряд вичерпних пропозицій про зменшення озброєнь, які коли-небудь обговорювалися з Совєтським Союзом, і в той же сам час Президент продовжував розвивати різні програми зміцнення оборони Америки".

Єдиними міжнародними питаннями на пресконференції були питання — Совєтський Союз і контроля над озброєнням.

Як відомо, переговори про зменшення в Европі кількости ядерних ракет середнього засягу розпочнуться в Женеві 27-го січня. Вашінґтон, очевидно, буде наполягати на своїй пропозиції не розміщувати 572 ракети в Европі, якщо СССР забере свої 340 найновіших ракет типу СС-20 і 250 ракет старих типів.

В Америці

НЮЙОРКСЬКИЙ ПОСАДНИК ЕДВАРД КАЧ, беручи участь у релігійному святі одної синагоги в Ню Йорку, заявив, що між релігійними інституціями, що дають притулок бездомим людям Ню Йорку, немає ні одної синагоги. „Ми всі знаємо, — сказав мейор Кач, — що жидівська громада може зробити багато більше для виконання своєї відповідальности щодо поліпшення якости життя Ню Йорку. Це не дуже легко опікуватися тими бездомними, але ми мусимо це робити, бо вони є людськими істотами".

КОЛИШНІ ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОГО УРЯДУ з обох боків політичних партій вислали заклик до президента Роналда Реґена і Конгресу з домаганням зменшити федеральний дифіцит наполовину шляхом зменшення федеральних видатків і підвищенням податків. В цьому заклику сказано, що теперішний фіскальний курс є „безглуздним" і „загрожує приведенням економіки до стаґнації, що триватиме до кінця цього століття". Згадані колишні члени Уряду пропонують зменшення дефициту в 1985 року з 175 більйонів до 75 більйонів дол. Для осягнення цього зменшення згадана група пропонує значні обниження у майбутніх видатках Уряду.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, виступаючи з промовою на бенкеті в Чикаґо в честь сен. Чарлза Персі і для зібрання фондів на його перевибори на сенатора, заявив, що недавній компроміс в справі фондів соціяльного забезпечення доказує, що співпраця між республіканцями і демократами є можливою. Він теж заявив, що Уряд приготовляє новий плян вишколу безробітних для зрушення американської індустрії та іншого виробництва.

МАЛКОЛН ТУН, АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР у Москві, заявив, що президент Роналд Реґен не повинен зустрічатися з совєтським лідером Юрієм Андроповим, але не зривати дипломатичних зносин з СССР, якщо б виявилось, що Москва була причасна до замаху на життя Папи Івана Павла II. Італійський уряд вже оскаржив двох болгарів, а третій є під слідством за участь всіх трьох в згаданому замаху на життя Папи, що його виконав турок Меґмет Алі Аджа. Беручи під увагу зв'язки болгарів зі совєтами, участь болгарської тайної поліції „означає совєтське КҐБ і Андропов" — заявив Тун.

КОЛИШНІЙ ЧЛЕН ВЕРХОВНОГО СУДУ і американський амбасадор до Об'єднаних Націй, Артур Ґолдберґ, заявив, що він поновно скличе комісію визначних американських жидів для дослідів настанови і дії жидівських організацій в Америці під час нацистської кампанії знищення жидів. Ці досліди заберуть понад два роки і коштувати муть від 90,000 до 100,000 дол. Ці доходження були перервані, коли головний спонзор, визначний американський жидівський підприємець відтягнув був свої фінансові зобов'язання.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЖІНОЦТВО, добившись цілковитого професійного визнання, як рівнорядна з чоловіками сила в лавах американських працюючих, повертається з посад і праці поза домом знову до виховання дітей, — пише „Ню Йорк Таймс" з середи, 19-го січня: „Для більшости жінок справді фізична сатисфакція з догляду за власними дітьми є значно більша від фінансових винагород з високооплачуваних варстатів праці". Статистика робітничих кадрів це підтверджує: 41,5 відсотка всіх жінок, які мають дітей віком нижче 18-го року життя, не працюють з власної постанови, хоч могли б працювати. Це становить 13,323,000 жінок, що могли б входити в загальне число працююих. Так само помічено в останніх роках сильну тенденцію повороту до обов'язків цілоденного материнства жінок, які вже займали визначні пости у своїх професіях, коли вони ставали матерями. Велика частина цих жінок висловлюється проти повороту до залишеної професії навіть після того, як діти значно підростуть.

ПОЛІЦІЯ МОРРІС—ПОВІТУ в Ню Джерзі заарештувала запідозреного вбивцю однієї з трьох молодих жінок, вбитих там недавно, колишнього кримінального злочинця, помилуваного судом влітку 1982 року після відбуття кількарічної кари за вбивство у 1971 році на Флориді, 34-річного Джеймса Дж. Кодаріча з Морріставну. Його тепер за кавцією чверть мільона долярів тримають у повітовій тюрмі для судового переслухання. Заарештованого обвинувачують у смерті забитої ножем Дідре О'Браєн, 25-річної кельнерки з містечка Мендгем, смерть якої була третім нерозгаданим вбивством у цьому тихому досі повіті від Дня Подяки минулого року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Папа може також помилятися

Папа Іван Павло II промовляв у минулу суботу до 200 акредитованих у Ватикані дипломатів і між іншими, заторкненими проблемами висловився теж у контроверсійній справі кари смерти. Папа заявився рішуче проти існування в карних кодексах кари смерти без уваги на злочин і закликав до виявлення милосердя для засуджених злочинців, особливо тих, які діяли з політичних мотивів. Це становище Папи Івана Павла II різниться від становища, що його займав у цій самій справі Папа Пій XII у 1955 році: він ствердив тоді, що уряди держав повинні вирішувати, які кари стосувати супроти громадян, які увійшли в конфлікт з існуючими законами.

Вселенний Патріярх є непомильний тільки у справах, які стосуються інтерпретації Святого Письма. У всіх інших справах, справах світських, громадських, справах внутрішньої і закордонної політики, контроверсійних справах соціяльного чи економічного порядку, Вселенний Патріярх може помилятися. І в даному випадку — у випадку кари смерти проти злочинців — Папа Іван Павло II помиляється. Він заняв становище тотожнє із становищем тих лібералів, які більше турбуються громадянськими правами злочинців, як охороною людських супроти існуючого закону громадян. На думку багатьох — хоч і не всіх — кримінологів і соціологів кара смерти таки відстрашує від доконування таких злочинів, як убивство, схоплювання осіб задля отримання викупу, насильство над жінками, тортурування людей з пімсти чи садизму та — що найважливіше і найголовніше — вбивство поліціянтів. Це стосується особливо відносин в Америці. „Принципова" опозиція попереднього нюйоркського губернатора Гю Кері і теперішнього губернатора Маріо Квомо проти кари смерти внеможливлює внести в життя, прийнятий вже кількакратно нюйоркською асамблеєю, закон про привернення у стейті Ню Йорк кари смерти.

Дуже сумнівно, чи правильне становище Папи Івана Павла II щодо підкреслення потреби милосердя супроти всіх осіб, які доконують злочин з політичних причин. Цієї проблеми не можна генералізувати. Коли, наприклад, члени різних підпільних терористичних організацій підкидають бомби, від яких гинуть неповинні чоловіки, жінки і діти, і виправдують себе, що вони діяли з „ідейних мотивів" — як ось пуерторіканська терористична організація ФАЛЬН, яка терором хоче перевести державне усамостійнення Пуерто-Ріко, то якось трудно погодитися зі становищем Папи, що супроти тих терористів треба мати милосердя. Поняття ідейности і проблема засобів, які ведуть до цілі, надто складне, щоби стосувати одну мірку до всіх — до справжніх борців за добру і справедливу справу, чи до фанатиків, які утотожнюють власний погляд з добром народу.

Проблема вини і кари існувала від непам'ятних часів. Наука Христа відкинула засаду старого завіту „зуб за зуб — око за око". Пімста — це неетична реакція. Але стріляння до поліціянтів із засідки, вбивання осіб, які стоять на сторожі права і суспільного ладу, — заманювання поліціянтів фальшивими телефонічними повідомленнями, щоб їх зі засідки легко було вбивати, — це цілком інша категорія злочину. Це „пімста" осіб, які ворожі супроти існуючого суспільного ладу, ворожі супроти закону і його сторожів, — вони шукають собі „справедливости" а насправді доказують своїми злочинними вчинками, що вони деґенерати, які не заслуговують на милосердя.

У своїй минулотижневій промові до дипломатичного корпусу при Ватикані Папа Павло II дораджував також, щоб мир у Центральній Америці заводити шляхом „діялогу" між тамошніми ворожими таборами, без втручання третіх чинників до тих ніби внутрішніх спорів. Але тут теж треба розмежовувати експорт комуністичної революції, що його веде СССР руками кубинських комуністів, і допомогу від Америки, щоб переборoти тих ставлеників Кремлю і Фіделя Кастра. Інтервенція Америки для заведення ладу в Сан Сальвадоре — є інтервенцією правильною, а Папа Іван Павло II, який солідаризується із пацифістами й лібералами, яким ця інтервенція не подобається, не має рації.

Заслугою Папи Івана Павла II є зактуалізування ним усіх тих болючих проблем. Папа має право помилятися, як кожна жива людина. І коли він навіть помиляється у деяких справах — це ні трохи не поменшує авторитету, яким користується Христова Церква і сам Папа, як Христовий Намісник.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Володимир Левенець

„МИРОЛЮБНІ" ПЛЯНИ МОСКВИ

З початком нового 1983 року комуно-московські пропаґандисти розпочали на Заході проповідувати нову „миролюбну політику, з прицілом на Західню Европу, в першу чергу, щоб порізнити її з могутніми економічно і мілітарно З'єднаними Стейтами Америки, які, мовляв, стремлять до збросневих перегонів, зокрема в ділянці нуклеарної зброї, і — як пише газета „Правда", орган ЦК КПСС, — готуються до нуклеарної війни із Совєтським Союзом.

Очевидно, — кажуть імперські пропаґандисти, „всі тривоги людства зв'язані з войовничими плянами Пентаґону й Адміністрації президента Роналда Реґена, який категорично відмовляється від політики 'розрядки' і всю свою енерґію скеровує на шляхи конфронтації з СССР. Як і треба було сподіватися, Москва не пояснює чому саме теперішній Уряд Америки вирішив посилити політику дозброєння ЗСА, бо тоді треба було б розповісти світові, чому ще й сьогодні ведеться завзята війна на життя і смерть в Афганістані, чому СССР втримує величезні армійські залоги в сателітних країнах, не зважаючи на те, що ось-ось промине 40 років від закінчення Другої світової війни, не згадуючи вже про розташування совєтських стратегічних нуклеарних ракет в Центральній і Східній Европі, в тому числі на окраїнах своїх західніх кордонів, звідки також можна „досягати" всі центри Західньої Европи і тим самим тримати її в страху перед можливим знищенням.

Не сподобалось Москві також, що президент Р. Реґен намагається затіснити політичні зв'язки з Японією і що ця далекосхідня країна з великим економічним потенціялом, може вже в недалекому майбутньому стати знову великою мілітарною потугою; ще менше ентузіязму виявляють совєтські пропаґандисти до ролі ЗСА на БлизькомуСході, її союзом з багатьма арабськими державами, зокрема Єгиптом, Савдійською Арабією, Йорданією та іншими, а передусім з Ізраїлем і теперішнім Ливаном. Тому не дивно, що теперішній совєтський лідер, генеральний секретар ЦК КПСС і член Президії Верховної Ради СССР Юрій Андропов тепло приймав у себе делеґацію Арабської Ліґи, а пізніше голову Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата та інших комуністичних і комунізуючих представників світу. Під час усіх цих багатьох розмов Ю. Андропов наголошував „миролюбність" Совєтського Союзу, пропонував навіть забрати з Центральної Европи частину своїх нуклеарних ракет типу СС-20 середнього засягу, „турбувався" подіями в Ливані і перебуванні там великої ізраїльської армії, хоч, при тому, він нічого не згадував про присутність численних сирійських частин, вивінуваних совєтською зброєю і залишених в Ливані палестинців, які, отримавши нову совєтську зброю, готові розпочати військові, в першу чергу терористичні акції проти ізраїльтян і їхніх союзників американців.

А ось Москві притрапилась нова нагода для роздування антиамериканської пропаґанди. Президент Р. Реґен вирішив звільнити з головства в комісії для переговорів у Женеві Юджіна Ростова, до речі, колись великого прихильника політики детанту і, як кажуть совєти, „розрядки" і це стало причиною нового „достовірного" твердження совєтської пропаґанди, що теперішній Вашінґтон є — проти „миру", проти скорочення стратегічної нуклеарної зброї, проти ракетних пертрактацій в Европі і...проти конвенційного розброєння. У цьому третьому випадку совєти покликаються на Віденську конференцію, яка, як відомо, розпочалася ще в 1973 році і кінця її не видно, бо якраз там совєтська сторона ставила і ставить все нові й нові вимоги, яких не тільки ЗСА, але також держави Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) не можуть прийняти.

Передусім розходження між делеґаціями ЗСА і СССР є принципового характеру. Совєтський Союз, використавши політику детанту, напродукував таку силу нуклеарних ракет, що в певних родах тієї зброї перегнав Америку. Тому Президент ЗСА цілком слушно домагається розпочинати переговори від редукції ракетної зброї СССР, а не від замороження теперішніх запасів обидвох потуг, як це поширює совєтська пропаґанда і пацифістичні групи в Европі, під впливом якраз нікого іншого, а Кремля.

Головним нещастям Совєтського Союзу є те, що Москві вже сьогодні малохто вірить зокрема теперішньому генсекові Ю. Андропову, який бувши довгі роки на пості голови КҐБ, займався вбивствами, знищуванням всякої опозиції, дозволяв застосовувати науку психіятрії для політичних цілей, а тепер, уже в новій ролі, організує на широку скалю „ідеологічний" і пропаґандивний наступ проти ЗСА і особисто проти президента Р. Реґена. Хтозна-чи Ю. Андропов, використовуючи наївність деяких політиків на Заході, в майбутньому не виступить у подвійній ролі — ролі державного мужа і всесвітнього жандарма.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дру́гів і не́другів

У нашому громадському словнику є слова, які в одному чи другому періоді залюбки вживаються. Просто приходить мода на якесь окреслення, а тоді всуваємо його всюди, навіть там, де не має воно свого оправдання, або і зовсім воно не на місці.

До таких улюблених тепер висловів належать слова: „визначний", „нескорені", „воююча", „сьогодення" і деякі інші. Але ці популярні слова постійно зміняються, залежно від настроїв у громаді, від тем розмов і від гарячости дискусій.

Не відомо нам, коли це сталося, як улюбленим слівцем став іменник „друг". Колись раніше другом називали справді когось близького; часом також називали мужа другом життя. Так і пояснює це слово тлумачний український словник: Друг — особа зв'язана з кимнебудь дружбою, довір'ям, відданістю: товариш, приятель; коханий, любимий; протилежне — ворог.

Значить, другом не можна було так легко стати і не легко було в цей спосіб до когось чужого звертатися.

А тепер у нас слово „друг" немов заступає місце слова „товариш", цього доброго колись вислову — „пане-товаришу" — що його попсував надто частий совєтський слововжиток — „товаріщ".

Тепер кожний кожному „друг", навіть якщо один одного майже зовсім не знає, або собі радше є ворог, а не друг. Шкода, що так надуживаємо це гарне та повне значення окреслення. Цікаво, що жінки не мають в українській мові слова, щоб відповідало „другові". Слово „по́друга" вживається сьогодні доволі рідко; його чуємо лише постійно у офіційному пластовому словнику, коли пластунки звертаються з пошаною до своєї виховниці. (До речі, слово „друг" і „по́друга" завжди вживалися в Українському Пласті саме у відношенні молодших до старших, у першу чергу до виховників).

В останньому часі, проте, мода на слово „друг" поширилася, як на славні „джінси", чи виповнені гусячим пухом куртки. Воно вискакує у різних несподіваних життєвих ситуаціях, у розмовах і статтях.

Найгірше, однак, що трапляються серед нас такі люди, які уважають себе компетентними оцінювати хто друг, а хто не́друг, і не тільки в особистих стосунках поміж людьми, а і в загальних. І тут найбільша небезпека нової моди на це слово. Мимоволі насувається аналогія із практикою з-поза Залізної заслони — оцінювання людського патріотизму чи інших дуже особистих, інтимних почувань, яких не можна зміряти ніяким апаратом і яких не можна вложити в ніякі наперед приготовані стандарти і рамці, урядовим порядком", нелюбих собі людей тавруючи словом „ворог народу".

Тож, дорогі други і недруги, — будьмо обережні із тим словом.

О-КА

Олександер Татомир

ПЕРЕМОГА ПІД ВІДНЕМ

(У 300-річчя героїчного подвигу козаків і Ю. Ф. Кульчицького)

У цьому році Відень і Австрія величаво відзначують 300-річчя розгрому об'єднаних християнськими військами 200-тисячної турецької навали, що намагалася добути Відень, а згодом і цілу Европу.

У цих святкуваннях з багатою і різноманітною програмою, з показом унікальних історичних документів ватиканського таємного архіву, з приїздом Святішого Отця Івана Павла II, беруть також активну участь віденські українці.

У світлі найновіших дослідів поволі стає відомим у світі, що рішальним фактором перемоги під Віднем був бойовий досвід козацьких з'єднань у боротьбі з турками й героїчний подвиг Юрія Ф. Кульчицького.

Чужинець про козаків

Дотеперішні історичні публікації підкреслювали завзяття австрійців, стратегічний талант короля Яна Собєського й одчайдушність польських гузарів, а промовчували участь українців у віденській баталії. У 1981 році поляки поширювали філателістичну поштівку про те, що першу кав'ярню у Відні відкрив „польський" шляхтич Єжи Кульчицкі. В додатку саме тепер появилися три, незгідні з історичною правдою, видання, які промовчують ролю козаків в обороні Відня, а одне з них навіть називає Кульчицького „фіктивною" особою.

Вони наглядно іґнорують факт, що в 1975 році австрійський автор Франц Гуммер у документальній статті п. з. „Чи козаки врятували Відень?", поміщеній в часописі „Зальцбурґер Нахріхтен", вперше і без вагання вказав на рішальне значення козаків у перемозі над турками 1683 року. Він писав: „Про українських козаків та їх домінуючу ролю під Віднем досі не було ніде згадки. Щойно новіші історики недавно у ватиканських таємних архівах натрапили на відомості про незвичайні зусилля Папи Іннокентія XI врятувати Відень, та його віру, що козаки зуміють успішно боротися проти турецької потуги. Тому через папських нунціїв у Варшаві й Кракові Папа передав поважну суму грошей, вартости кілька мільйонів теперішніх шилінґів, на вербування та воєнний виряд козаків".

Польський король Ян Собєський був переконаний, що без участи козаків не вдасться перемогти турків. На те вказує також його лист до королеви, де він пише, що йому „не йдеться про нікого, а тільки про козаків, яких з нетерпеливістю очікує кожного дня..." Це підтверджує лист дружинника короля, француза Д'Альєрака: „Я часто чув, як король хвалив козацькі частини... Коротко: треба вірити, що рятунок Відня єдино і тільки залежить від козаків".

Після закінчення віденських воєнних операцій і прогнання турків з Мадярщини Папа окремим листом з 8-го червня 1684 року подякував козакам за участь. Цей лист находиться у ватиканському архіві.

В історичному музею у Відні зберігається картина: на ній змальовано штурм козаків під проводом графа Потоцького на турецький табір. Ця картина була на виставці Союзу Українських Філателістів Австрії — СУФА у Відні.

Архимандрит ЧСВВ, зарядив досліди з метою висвітлення участи українців в історичних подіях 1683 року. Ці праці находяться під рубрикою: „Де ребус Украіне". Відновлено дальші досліди над заходами Папи Іннокентія XI (1679-1689) для рятування Відня.

Важливим документом про облогу міста є денник майстра церемонії Високої Порти під назвою „Кара Мустафа перед Віднем".

Франц Гуммер кінчає свою цінну статтю зауваженням: „Хоч австрійці, українці, поляки та турки живуть тепер у змінених умовинах, але ще дальше важко написати „сіне іра ет студіо" об'єктивну істину віденської баталії".

Битва за Відень

Про облогу Відня турецькими військами та короткий опис змагань, з вирізненням участи козацьких з'єднань і героїзму Юрія Ф. Кульчицького, компетентно інформує „Альманах української католицької церкви св. вмч. Варвари" з року 1971-1972 у Відні.

У липні 1683 року 200-тисячна турецька армія, під командуванням великого везіра Кари Мустафи, почала облогу Відня. Положення віденців ставало кожного дня важче. Почався голод, поширювалася недуга дезинтерії... Оборонець міста граф Штаремберґ міг розраховувати тільки на 12 тисяч вояків і міщан. Християнські держави Европи зорганізували в допомозі оточеним 65-тисячну армію, що складалася з австрійців, поляків, і українців, що нею проводив польський король Ян Собєський. Король досі зволікав з остаточною атакою на турків, аж прибуло кільканадцять тисяч козаків під проводом Палія, Самося та Іскри. Альянти розраховували на те, що більшість із них вміла говорити по-турецькому. Їм доручено розвідчу службу довкола Відня і винищування турецьких загонів у довколишніх лісах.

(Продовження на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЗА ДОБРОСУСІДСЬКІ ВЗАЄМИНИ „ВЕСЕЛКИ" З ШКІЛЬНОЮ РАДОЮ

„З журбою радість обнялась"... Почнімо від журби. В ч. „Свободи" з 28-го грудня 1982 року в листі до редакції п. з. „Заохочують читати „Веселку" член управи Шкільної Ради Христина Ференцевич спростовує „неправдивий закид-обвинувачення в сторону Шкільної Ради автора статті „Присмерк „Веселки" („Свобода" з 24-го грудня 1982 року), мовляв, Шкільна Рада ніколи не заохочувала шкіл і її мережі передплачувати „Веселку". Авторка спростовання твердить, що Шкільна Рада в обіжнику ч. 1 з 15-го серпня 1980 року і в виданні „Рідної Школи" ч. 2 з червня 1981 року звертає увагу директорам і вчителям шкіл вживати „Веселку" і включає її в додаткову лектуру для 5-8 кляс".

Мені, як авторові закиду, прикро, що через неувагу й переочення цих двох заохот Шкільної Ради я зробив мимовільно незаслужену кривду цій науковій установі. І це моя журба. Своє твердження я базував на слідкуванні звітів учительських конференцій, з'їздів, нарад, які публікувалися в „Свободі" й я не міг дошукатися в їх ухвалах, резолюціях, рекомендаціях згадки про „Веселку. Дай Боже, щоб і в тому я помилився.

Але є й причина до іншої журби. „Веселка виходить від вересня 1954 року, а тепер маємо вже початок 1983 року. Якщо за 29 років появи „Веселки" тільки двічі, щойно в 1980 і 1981 роках, Шкільна Рада поцікавилася журналом, то це явище сумне і це моя друга журба. Ця журба поглиблена фактом, що добра воля Шкільної Ради не спонукала управ і вчительського збору шкіл та батьків позитивно відгукнутися на заклики надрядної установи. І чи візитатори Шкільної Ради слідкували за виконанням рекомендацій?

Але погляньмо на справу і з оптимістичної точки бачення. Хоч „Одна ластівка (в даному випадку дві!) не робить весни", то все таки „Краще пізно, як ніколи" і „Краще щось, як

(Продовження на стор. 4)

Ганна Черінь

ФЛЬОРИДА В РІЗДВЯНОМУ СЕЗОНІ

Коли вже в..., хто побував на Фльориді, досхочу натішилися Світом Волта Дизні, знайшлися підприємці, що вирішили побудувати для малих, а також і для дорослих дітей нову атракцію, назвавши її досить немилозвучно, але значуще — ЕПКОТ, абревіятура, що означає „Експериментальний Центр Майбутнього". Перед Різдвом почалась посилена кампанія закликань, і в таку хвилю попалися й ми, діставши досить вигідний пакунок: транспортація, три ночі в мотелі, два дні в ЕПКОТ і авто на тиждень — усе це яких 550 долярів за двох. До цього ми додали свої пляни — відвідини двох українських осередків у центральній Фльориді та добрих наших друзів, далі на південь.

Пречудовий аеропорт в Орляндо дивує своєю модерністю й комфортом. З червоних поінсетій споруджена ґігантська ялинка, дзвенять колядки. А як вийшли з валізами надвір, стало нам холодно. Температура майже така, як у Чикаго. А ми нічого теплого не взяли, самі купелівки та шорти.

Наступного ранку–до ЕПКОТ. Зразу при воротах — величезна сфера, на зразок американського павільйону на ЕКСПО-67. Перед сферою довгою змією в'ється черга. Це головний павільйон „Міжплянетний корабель — Земля", і ми вирішили також полетіти в космос. А вітер дошкуляє! Ну що ж, пляжні рушники пригодилися на те, щоб ними обгорнути плечі. Ввійшли, сіли в вагонетки й поїхали — не в майбутнє, а в минуле. Досить двозначно механічний диктор натякнув на походження життя на землі — чи то Бог його сотворив, чи воно саме „якось" із туманности зродилось, але от уже і мавполюди біля вогнища гріються, а там і колесо винайшли, і друк, і телефон, і авто... В нішах рухаються ляльки, що більше схожі на людей, ніж справжні люди. Так було вже в Світі Дизні, але за ці кілька десятків літ усе вдосконалилось. Проте ЕПКОТ лиш недавно відкрився, не все ще добудовано, а в тім, що вже відкрито, ще є недоліки. Наші вагонетки в путі кілька разів зупинялись, а в однім місці обабіч рейок сиділи хлопці й руками підпихали нас, поки трансмісія переймала рух.

Майбутнє ошелешувало зорепадом світла, звуків і швидкого темпа. Його можна було більше відчути, аніж побачити чи зрозуміти. Щоб зрозуміти, треба кілька днів на все роздивитися.

Інші павільйони в дещо подібний спосіб демонструють досягнення сучасного транспорту, компютерів, здобування енерґії та нових засобів рослинництва. Дуже приємно плисти човном поміж грядок огірків, поміж доріг та гарбузів. А потім, в тім же будинку, компанія Крафт заманює відвідувачів Фармерський Базар, де можна поласувати смачною стравою. В ЕПКО ніхто з голоду не вмре. Тут є павільйони з їжею нашвидкоруч, і вона також свіжа, смачна й гарно подана. А хто хоче більшого, може йти в ресторани, де за яких 12 долярів можна дістати гарну вечерю. Для того треба піти в другу половину ЕПКОТ, на озеро. Навколо озера розташувалися дев'ять країн: Канада, Англія, Франція, Японія, Італія, Німеччина, Китай, Мехіко і ЗСА. Від Франції до Японії — один бльок. За яких півгодини можна ввесь цей приозерний світ оббігти. І всі живуть мирно, ніхто ні з ким не воює. Правда, в майбутньому прибудують Еспанію, Марокко й Ізраїль, тоді може й війни почнуться.

Кожна країна побудувала свій куток автентичний: вулицю або площу з будинками, храмами, крамницями, ресторанами. У Франції височіє Айфелева вежа; Мехіко репрезентується пірамідою, а всередині є навіть „діючий" вулкан. В Японії побачите кабукі, в Італії — вуличний театр, при чому актори вербуються з глядачів. Дехто від того ховається, а дехто аж труситься та пнеться наперед, щоб потрапити на сцену.

Щоб не мучитися в чергах, радимо не поспішати одразу до „Корабля-Земля", чи до інших технічних павільйонів, а спершу йти на озеро, де пароплав або двоповерховий автобус повезе вас до Китаю чи Англії. Зранку там порожньо. Зате в обідню пору всі йдуть їсти, і тоді можна без черги поїхати на огляд технічних досягнень. А ввечері технічні павільйони і зовсім порожніють.

Ми вже не раз читали й від багатьох чули про українські центри на Фльориді. Колись це було Маямі, але тепер там змінилися умови, й наші емерити стали шукати спокійнішого місця. Пишу українські центри без лапок, бо, на жаль, оце наше майбутнє... Молодь не переймає наших установ, губиться серед чужих, а ентузіясти української справи один за одним ідуть на заслужений спочинок і хочуть свої останні літа прожити в спокої, достатку і теплі. Багатьом докучає ревматизм або артрит, тож люди шукають цілющих джерел. Теплі озера привабили українців до невеличкого містечка біля Веніс і Сарагоси, що так і називається — Тепле Мінеральне Джерело — і до більшого розміром (8,000 населення) містечка Апопки, недалеко від атракцій Дизні та багатьох інших. До Апопки було ближче, й ми подались туди перше.

Від дочки пана Ковальчука, Розалії, ми отримали інструкції, як їхати, але ж нумерування було поплутане, так що ми звернули невпопад і в'їхали в чорне ґетто, де споконвіку вселилися нащадки рабів. Поїхали в інший бік, натрапили на перекошену вітром таблицю „Ukrainian Village", ще й із тризубом. В'їхали в село, побачили вивіску „Українське об'єднання св. Володимира". Тоді відшукали господаря цього села — чи може війта — пана Ковальчука. Високо на горбі стоїть його гарна хата, яка тепер сумує по своїй господині... Дружина пана Ковальчука, співосновниця й ентузіястка цього українського поселення, якраз під час святкування 10-ліття осередку покинула цей світ.

Степан Ковальчук прибув сюди зі сходу в 1972 році, закупив землю й розплянував село. Він одразу здобув авторитет у цім місті, приятелює з посадником і місцевою елітою і завжди використовує свої зв'язки для пропаганди української справи. Під час різних свят українці виставляють свій віз на параді, запрошують танцюристів і музик і дають показ українського мистецтва. Вони своїми невеликими силами навіть дали дві вистави в Дизні Ворлд. Усі українські новини висвітлюються в місцевій пресі. В цій ділянці велику ролю грає дочка С. Ковальчука Розалія.

Апопка несподівано гарна. Де й узялися тут ліси-гаї, є чудове гаряче озеро МакКой з температурою 70 градусів Ф., степи, навіть чорноземні поля, безмежні помаранчеві сади. Апопка, як і кожне місто Америки, є світова столиця чогось спеціяльного — а саме — світова столиця тепличних рослин. Тут є і величезна кактусова фарма з виставкою

(Закінчення на стор. 4)

Срібний ювілей Пластприяту в Бриджпорті

Громада українців в Бриджпорті, Кт. відсвяткувала врочисто 25-ліття Пластприяту бенкетом 5-го грудня 1982 року в залях католицької церкви Св. Покрови, при вулицях Нобл і Барнум, вполудне після недільної Богослужби. Присутніх було 105 осіб, а майстром церемонії був інж. І.Гайда.

Ювілей відкрив голова Пластприяту В.Пелещук, попросив о. крилошанина Я.Шуста провести з учасниками молитву, після чого попросив інж. І.Гайду до ведення програми ювілею. Майстер церемонії, теперішний станичний місцевого Пласту, привітав о. крилошанина, представників товариств та всіх присутніх і вніс тост многоліттєвія головам Пластприяту і членам управ, та прихильникам Пласту, подякувавши їм за труд і жертви для української молоді та побажав благословення Божого на многі і благі літа.

Після обіду Я.Гура, довголітній секретар Пластприяту й інших організацій, дуже активний і жертвенний збірщик фондів на українські цілі, добродій Фонду Катедри при Гарварді, відчитав на підставі протоколів та власних спогадів історію Пластприяту в Бриджпорті від його початків в 1958 році та про його провідників до сьогоднішнього дня. Після того слідувала роздача грамот вдячности всім колишнім головам Пластприяту В.Бабій, С.Бабій, інж. М. Стахів (до рук вдови Дарії Стахів), М.Чубатий, теперішній голова перебрав провід Пластприяту в 1966 році і на цьому пості працює вже 17 років.

Потім слідувала презентація осіб за головним столом, між котрими були гості з крайових управ: пл. сен. Е. Гойдиш від Пласту і пл. сен. мгр Дармограй від Пластприяту в Америці, котрі згадали про станиці Пласту і Пластприяту в Америці, та що Пластприятові у Бриджпорті належить признання, а його ініціяторам, головам та всім членам — велика подяка.

Майстер церемонії попросив до слова о. крилошанина, який подякував за привітання його, як пароха місцевої української католицької громади, яким він залишається і далі на бажання єпископа, що учасники прийняли з великою радістю. Отець крилошанин висловив свою радість з приводу того, що міг бути присутнім на ювілеї, бо він сам колишній пластун та великий приклонник плекання ідеалів Пласту. Основникам і всім працівникам місцевого Пластприяту він висловив належне признання і слушне відзначення.

Слідували привіти від організацій: від Сестриціва „Марійської Дружини" — М.Чубата; від відділу СУА — А.Гомік; від відділу „Провидіння" — В.Болонний, від Відділу УНС — Т.Сливінський, від Відділу Братського Союзу В.Бабій, від Відділу УККА П.Бойчук, від місцевого хору О. Пендаківський, від Крайової Управи Пластприяту мгр П.Дармограй, від Крайової Управи голова КПС пл. сен. Е.Гойдиш, а також колишній станичний місцевої станиці пл.сен. інж. В. Шуст, котрий згадав про співпрацю станиці з Пластприятом на протязі довгих років. Подякував він членам за їхню жертвенну працю для української пластової молоді. Згадав також, що було великою приємністю працювати з довголітнім головою В.Пелещуком, який допомагав в організуванні пластових орликіяд, в часі запалення пластової свічечки Різдвяних Свят, пластових базарів, в організуванні свята св. Юрія, в пластових прогулянках та в різних підготовах національних свят. Він згадав, що В.Пелещук є членом Окружної Таборової комісії Бобрівки і членом Пласту куреня „Хмельниченки".

Потім від місцевої пластової станиці старша пластунка Ліда Пелещук передала разом з привітом подарунок колишньому станичному пл. сен. В.Шустові — книгу творів Т.Шевченка.

Коротке слово виголосила голова КПС пл. сен. Е.Гойдиш, яка сказала, що вістку про запрошення на святкування срібного ювілею гуртка Пластприяту в Бриджпорті прийняла з великою радістю, бо цеж перший ювілей, незвичайний в пластовій родині. Пластові провідники зрозуміли, що без допомоги батьків сам Пласт не може вести праці у зв'язку зі труднощами на місцях нового поселення. Вона привітала від усіх друзів Крайової Пластової Старшини і Крайової Ради і зложила сердечні поздоровлення з нагоди срібного ювілею та подякувала всім, що повірили в пластові ідеали та привели своїх дітей до Пласту. Потім виступили пластунка Христя і Олесь Катречки, які заграли на бандурах три пісні: одну, присвячену сороkліттю УПА „Скрізь села дороги", „Ой, джигуне", та „Взяв би я бандуру". Опісля тостмайстер І.Гайда пригадав, що головним командиром УПА був Тарас Чупринка, і попередній голова КПС пл. сен. Мицьо воїн УПА, а багато інших друзів пластунів боролися за волю України.

Голова КПС пл. сен. Е. Гойдиш вияснила, що КПС приготовлялася до відзначення голови Пластприяту Василя Пелещука як „Добродія Пласту". Це є рідкісне відзначення, і будь-кому воно не дається. Проте по перевірці такої грамоти не видано, бо В.Пелещук — пластун, а пластуни такого відзначення не дістають.

На закінчення голова Пластприяту В.Пелещук у своїй промові привітав гостей, радіючи, що цей срібний ювілей відбувається у присутності визначних осіб з КПС, представників місцевих організацій та української громади. Він згадав про свої молоді літа, коли чужа влада розв'язала Пласт і він не думав, що колись ще можна буде продовжувати працю у Пласті. Але по довгому часі нашого розігнання, ми далі високо тримаємо пластовий прапор, тож не схиляймо його додолу, а несім його до щастя, волі і свободи. А що до його відзначення він сказав, що найкращим його відзначенням буде те, коли всі спільно на всіх відтинках нашого життя будуть підтримувати пластову організацію. Це буде для нього високим відзначенням. Він подякував всім членам Пластприяту за їхню моральну і матеріяльну допомогу на протязі минулих 25 років. Щиру подяку висловив І.Гайді за взірцеве переведення програми скромного, але гідного ювілею Гуртка Пластприяту в Бриджпорті.

З нагоди ювілею передано 100 дол. на пластову пресу і журнали. Ювілей закінчено молитвою, яку перевів о. крилошанин Ярослав Шуст.

С.В.

ТЕМПЕРАТУРА НА СХОДІ ЗСА так низько впала, що в Ню Йорку, як ще мабуть ніколи передтим, бездомні люди в кількості майже 5,000 наводнили всі відкриті для них притулки і оселі, що їх у місті є 11, в ніч з вівтірка на середу, з 18-го на 19-те січня. До постійно бездомних долучилося також чимало подорожніх, авта яких не хотіли стартувати в температурі 12 градусів Фаренгайта і навіть нижче, а сильні вітри у сполученні з низькою температурою повітря робили ситуацію ще дошкульнішою для пішоходів.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Тети

бл. п. Ірини Яців, Торонто, Канада

на Українські Студії у Гарвардському Університеті — $100.00

на молодечу організацію Пласт $100.00

складає — Родина М. РІПЕЦЬКИХ

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 2-го грудня 1982 року відійшов у Вічність, по довгій і важкій недузі, на 73-му році життя

наш Найдорожчий

МУЖ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.

ЕВГЕН КОВАЛИК

ПОХОРОН відбувся 8-го грудня 1982 р. Після відправ, Тіло Покійного перевезено до родинного гробу на цвинтарі Calvary в St. Paul, Minn.

У глибокому смутку:

дружина — ЛІНА
шваґерка — ЕВА ЗАХАРКІВ
сестрінка — ЛЮБА ЕДЛЮНД з мужем д-ром ДЖІМОМ і донею НАТАЛОЧКОЮ
шваґер — д-р МИРОН ПРИЙМАК
шваґерка — ОЛЕНА ҐАМОТА з мужем інж. БОГДАНОМ і сином ДАНИЛОМ
сестрінок — д-р ЮРІЙ ҐАМОТА з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми ЮРКОМ, ДАНИЛОМ і ОЛЕСЕМ
шваґер — ЯРОСЛАВ КЛАПАЧ з дружиною
сестрінок — ЮРІЙ ФОРД з дружиною АННОЮ і з дітьми ЛІСОЮ і ДЖЕФРОМ
кузинка — РУТ МІЛЛЕР з родиною
Ближча й дальша Родина в Америці й Европі

Ділимося сумною вісткою, що 19-го січня 1983 р., відійшла у Вічність, на 87-му році життя,

наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ, СЕСТРА І СВАХА

бл. п.

НАТАЛІЯ ХОДНОВСЬКА

В невимовному смутку:

донька — ОЛЕКСАНДРА ОЩУДЛЯК з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
син — НЕСТОР з дружиною МАРІЄЮ
внучки:
ХРИСТЯ СТАВНИЧА з чоловіком ПЕТРОМ
МОТРЯ КОКОРІС з чоловіком АНАТАСОМ
МАРТА ОЩУДЛЯК
внук — МАРКІЯН ХОДНОВСЬКИЙ
правнук — СТЕФАН СТАВНИЧИЙ
брат — АНТІН БУТРИЙ з дружиною
сват — ЮРІЙ ЯРИМКЕВИЧ
та Родина в Україні та Польщі

ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го січня 1983 р. в похоронному заведенні Литвина, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — в суботу, 22-го січня 1983 р., о год. 9-ій ранку з цього ж заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., де о год. 10-ій буде відправлена СЛУЖБА БОЖА, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Замість квітів, просимо складати пожертви на Український Музей в Ню Йорку.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 9-го листопада, 1981 р. відійшла від нас, наша Дорога Невіджалувана Донька, Мама і Сестра

бл.п

ВІРА МИРОСЛАВА ОЛЕКСІЙ

і її чоловік

бл.п.

ЮРІЙ ЕВГЕН ОЛЕКСІЙ

полишаючи в тяжкому горю родину і двох нелітних синів Марка і Андрейка

Цією дорогою складаю щиру подяку о. Прелатові Леськові і о. Шамбелянові Я. Свищукові за відправлення Служби Божої, панахид і похоронних відправ на цвинтарі Хорові „Славута" під дириґентурою п. дир. Ю. Яримовича за звеличання піснею того дуже сумного обряду.

Пані Іванці Ґорчинській і п. Оксані Оришкевич за прощальні, зворушливі до глибини душі слова — а пластунам, товаришам дітей, за стійку з прапором при домовинах під чад панахиди, щира подяка.

Дякую приятелям Покійних за участь в похороні і панам О. Каравановi, Р. Назаревичеві, А. Терлецькому, І. Касприкові, О. Еліяшевському, О. Хринівському, п. Чемеринському, М. Косові, Р. Заяцеві, І. Касприкові, Т. Горалевському, Б. Ольшанському за несення домовин.

Родині, Приятелям та Знайомим дякую за усні і письмові вислови співчуття та за відвідування і моральну піддержку в нашому тяжкому горю, за датки на Служби Божі, за квіти, як також пожертви у пам'ять Покійних. Дякую всім людям доброї волі за так численну участь на панахидах і похороні.

Сердечна подяка належиться паням членкиням 29-го Відділу Союзу Українок Чикаґо, а особливо п. О. Ванджурі і п. О. Оришкевич, які не жалуючи ні часу ні труду, щоденно відвідували Покійну Віру в лічниці під час затяжної недуги аж до кінця життя. Як також п. Д. Кульчицькій, яка працюючи в тій лічниці у вільних хвилинах від праці, відвідувала Покійну і допомагала їй чим могла.

Незмірно вдячна п. О. Ванджурі, п.О. Оришкевич, п. Н. Завадович п. О. Касіян, п. Д. Кульчицькій і п. А. Ванджурі, які зайнялися приготуванням тризни.

Сердечно дякую усім людям, які прийшли попрощати Покійних Віру і Юрка до похоронного заведення і на кладовище.

Похоронному заведенні п. Музики дякую за сумлінне і взірцеве переведення похорону.

На Служби Божі зложили:

Д-р Б.і О. Панасюк, д-р А. і М. Мацюрак, д-р Г. і Г. Щербанюк, п. В. і З. Стецишин, п. Е. і С. Дачишин, п. Ю. і М. Малецькій, п. С. і О. Горалевський, п. Ю. Скірка, п. Н. Балицька, п. с. і М. Скробач, п.Н.Лебедович, п. Ю.Кокорудз, п. В. і З. Дичій, п. Л. і Л. Климкович, п. А. Михайлович, п. М.Ольшанська, п. М. Ольшанський, п. М.Стефанович, п. І. Стецишин, п. М. і М. Прийма, п. Ю.Прийма, п. Р. Сконецькій, п. Т. Лі, і д-р Т. Бирд.

На пожертви у пам'ять Покійних зложили:

п. А. Арлен, д-р Ю. Джексон, п. М. Рубенис, д-р А. і М. Мацюрак, інж. Р. і М. Кецала, п. Л. і О. Ванджура, п. О. Федун, п. В.Лопакс, п. В.Зимелис, д-р Кейслі, п. Д. Турула, п. О. і І. Караван, п. Ю. і Г. Сумик, п. О. і В. Хринівський, д-р П. і Д. Пундій, п. Ю. Рихтицький, п. Л. і А.Коломиєць, п. Л. і В. Джулинський, п. М. і Д.Ярошевич, п. С. і Н.Масник, п. Т. і Г.Ванджура, п. Д. Дикій, п. Коломиєць, д-р І. Лисейко, п. С. Сушко, п. П. і А. Ґула, п. Е. Климкович, п. Р. Дачкевич, п. Д. і З. Менцінський, п. С. і Т.Винниченко, п. Р. і М.Боднарук, п. М. Семенчук, п.С.Кульчицька, п. І.Матвіїшин, п. С. М.Стадник, п. І. І. Ліщинський, п. Р. і Г.Заяць, п. М.Гуцал, п. П.Завертайло, п. І.Прийма, п. А. і С.Гриневич, д-р Ю. і Т. Кузич, д-р З. і К. Гура, п. З.Форович, п. І. і О.Прийма, п. І.Городиський, п. Ю. і М. Ожґа, п. Д.Кульчицька, д-р А. і Л. Кецала, п. Б. і Н. Мицик, п. І. і О. Яцків, п. М. і О. Добровольський, д-р М.Панчишин, п. Д. і М. Ференс, п. Л. Ткачук, п. Л. і М. Гриневич, п. Лоско, п. Н. Процик, п. М. Гриневич, п. Д.Веселовський, п. Х.Белей, п. Г. Коленська, п. М.Мюлер.

Нехай Всевишній тримає Вас в Своїй Ласкавій Опіці.

Опечалені

мати Марія Козій
діти Марко і Андрейко Олексій
сестра Христина
брат Андрій з родиною

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого СИНА

бл. п. д-ра

ОРЕСТА ЛЕСЬКІВ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Михаїла у Дженкінтон, Па. й у Люрді, Франція, в понеділок, 31-го січня 1983 р., о год. 9-ій ранку.

Про молитви просять:

ЕВГЕНІЯ І МИХАЙЛО ЛЕСЬКІВ — родичі
І РОДИНА

Головна Управа
Об'єднання б. Вояків Українців в Америці

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством, Братськими Ветеранськими Організаціями й Українським Громадянством, що 16-го січня 1983 року відійшов у Вічність на 88-му році життя,

генерал-поручник Української Армії, довголітній міністер Військового Ресорсу УНР, визначний військовик і визначний український громадянин, довголітній член ОбВУА

сл. п.

КОНСТАНТИН МАНДЗЕНКО

ПОХОРОН відбувся 21-го січня 1983 р. в Чикаґо, Ілл., а Його Тлінні Останки були похоронені у Мілвокі, Виск. в родинному гробівці.

Головна Управа ОбВУА висловлює щире і глибоке співчуття Пані Генераловій і Родині Покійного. ОбВУА, ГУ

У глибокому смутку повідомляємо Побратимів Зброї та все Громадянство, що 16-го січня 1983 р., у вечірніх годинах, відійшов у Вічність на 89-му році життя, народжений в м. Бар, на Поділлю, Україна

бл. п. генерал-поручник Армії УНР

КОСТЯНТИН МАНДЗЕНКО

почесний член СУВА, довголітній Голова Гол. Орденської Ради Хреста Симона Петлюри та інших військових відзначень, б. Керівник Військових Справ ДЦ УНР.

ПАНАХИДА була відправлена 19-го січня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Б. Музика і Син в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН — в четвер, 20-го січня 1983 р., о год. 9:30 ранку в УПКатедрі св. Володимирь, після чого Тіло перевезено до м. Мілвокі, Вісконсін для поховання в родинному гробі Мандзенків.

Засмученій Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Головна Управа СУВА

Ділимося сумною вісткою, що після вийнятково тяжкої недуги відійшла у Вічність 18-го січня 1983 року

бл. п.

МАРІЯ СТАРОВІЙТ

з дому ВАХНА

ПОХОРОНИ відбудуться 22-го січня 1983 р. в Лос Анджелес, Каліфорнія на цвинтарі Forest Land.

В невимовному смутку —

МУЖ, СЕСТРА та КУЗИНИ

ДЕБЮТАНТКИ **1983 РОКУ**

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

ДЕБЮТАНТКИ 1983

Субота, 29-го січня 1983 року. *Прегарна заля* Grand Ball Room, Hotel Roosevelt, Madison Avenue & 45th Street, New York, N.Y.

Гратимуть дві оркестри: Б. ГІРНЯКА і „ВОДОГРАЙ"

Віра Войтович
New York, N.Y.

Роберта Єлисавета Яцинич
New York, N.Y.

65 літ проминуло від заснування Видавництва „Червона Калина" у Львові, а понад 30 від відновлення його в Ню Йорку. Відомі у Львові вечерниці Червоної Калини, влаштовувані для придбання фондів для Видавництва, впроваджено теж в Ню Йорку для цієї самої цілі і найшли вони велику популярність серед громадянства, зокрема молоді.

Хоч немає вже в живих довголітнього голови комітету вечерниць Петра Постолюка, ані ініціятора випроваджування дебютанток Івана Вінтоняка, але знайшлися організації споріднені із Українськими Січовими Стрільцями, як пластовий Загін „Червона Калина" і Координаційний Комітет Українських і Українсько-Американських Ветеранів, які разом з Видавництвом Червоної Калини продовжують традицію Вечерниць, які цього року відбудуться дня 29-го січня в залі Рузвелт Готелю. Комітет очолює д-р Волтер Стек, а дебютанток представлятиме Іванна Ганкевич.

Просимо українську громаду піддержати цю традиційну імпрезу.

КОМІТЕТ ВЕЧЕРНИЦЬ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

Роксана Герець
Albany, N.Y.

Ліда Залуцька
Bronx, N.Y.

Адріяна Лучечко
Jersey City, N.J.

Леся Моравська
Clifton, N.J.

Христина Остап'як
Pine Brook, N.J.

Александра Пясецька
E. Northport, N.Y.

Галина Різанів
Clifton, N.J.

Реґіна Павлина Яцинич
New York, N.Y.

Перемога...

(Закінчення зі стор. 2)

Дня 12-го вересня 1683 року відбулася рішальна битва. Козацька кіннота і польські гузари відкрили нагальну, сконцентровану, атаку на турецькі укріплення на Нойбаві. Вже ввечері цього дня турки кинулися у панічну розтіч... На полі бою вони залишили 20,000 убитих, а в поворотній дорозі на Будапешт, при переправі через Дунай, втратили дальших 10,000 вояків...

Християнська Европа відвернула загрозу заливу ісламом. Козаки зробили поважний вклад до цієї блискучої перемоги. Великою заслугою Папи Іннокентія було те, що він створив антитурецький союз держав і передав Собєському велетенську суму грошей на зорганізування бойоздатної армії. Турки старалися перешкодити тим плянам і перетягнути хоч частину козаків на свій бік. Султан у грізному листі вимагав від козаків, щоб вони підчинилися його наказам та воювали проти ворогів Порти. Він заявив, що в разі непослуху, прилучить їхні землі до своєї імперії, а жінок, дітей та козаків зробить своїми рабами. Козаки відписали султанові, що не припинять боротьби проти турків.

Юрій Ф. Кульчицький

До звільнення Відня з облоги значно причинився наш земляк Юрій Ф. Кульчицький. Коли турки облягли Відень і закрили всі шляхи до столиці, граф Штаремберґ просив Ю. Кульчицького, який плавно володів турецькою мовою, перейти ворожі лінії та повідомити цісарське військо про невідрадне положення мешканців міста. Кульчицький, перебраний за турка, зо своїм слугою сербом Михайловичем, рискуючи життям, вийшов 13-го серпня 1683 року з оточеного міста і по небезпечних пригодах уже 15-го серпня повідомив про все князя Карла Льотаринського. Після короткого відпочинку 17-го серпня знову вибрався до Відня на велику радість мешканців. Відтоді, за допомогою світляних ракет місто мало постійний зв'язок з австрійськими, польськими і козацькими військами.

Вдячні віденці подарували Ю. Кульчицькому ввесь запас кави (понад 200 мішків) добутий у турків, що заохотило його відкрити у Відні першу в Европі кав'ярню „Під Голубою пляшкою".

Юрій Франц Кульчицький народився біля 1640 року в сім'ї дрібного українського шляхтича в селі Кульчицях коло Самбора, на Бойківщині. По закінченні самбірської церковної школи, добув військовий вишкіл і брав участь в боях з турками. В одній сутичці попав у турецький полон, де поправно вивчив турецьку мову. По звільненні з полону, короткий час був викладачем цієї мови в Східній Торговельній Спілці в Білгороді. Згодом став купцем. В часі облоги Відня вступив до тамошнього відділу добровільців. На нього звернув увагу командант оборони граф Штаремберґ. За рятунок Відня надали йому титул графа. Помер на туберкульозу 19-го лютого 1692 року. З великим почестями поховали його коло собору св. Стефана. У Відні, на розі однієї з кав'ярень, поставлено його бронзову статую, роботи відомого австрійського скульптора Емануїла Пенделя. Статуя нагадує про перемогу над турками та героїчний вчинок патріярха віденських кав'ярників. Іменем Кульчицького назвали у Відні одну вулицю, а його подвигові присвятили багато історичних розвідок — німецькою, польською, а навіть англійською мовами.

Українські святкування

Хоча до особи Ю. Кульчицького мають ще й сьогодні претенсії поляки й серби, то без найменшого сумніву своїм походженням він належить до українського народу. До закріплення його ідентичности в широкому світі, а водночас до підкреслення вирішної ролі козаків у перемозі над турками причиняться цьогорічні ювілейні святкування у Відні, в яких, як відомо, дуже активну участь візьмуть наші тамошні земляки, очолені СУФА під головуванням визначного громадянина й редактора Бориса Ямінського. Їхніми заходами заплянована наступну українську програму святкувань: 1) Участь у філателістичній виставці у Відні з нагоди „першоднівки" австрійської поштової марки „300-річчя відсічі Відня 1683 — 1983". Австрійська державна пошта випустить чотири двомовні німецько-українські марки (кожного дня одну) за проєктом СУФА: Козак перед Віднем, портрет першого віденського кав'ярника-українця Юрія Ф. Кульчицького, до тематики „300-річчя віденської кав'ярні", і з нагоди символічної „козацької кінної пошти", яку організує СУФА разом з австрійською державною поштою в центрі міста; 2). Видання різних святкових конверт та листівок зв'язаних з тематикою ювілейних марок, з поясненнями українською, німецькою та англійською мовами; 3) Зредаґування книжки п. з. „Відень 1683 р. — Козаки і Кульчицький" — німецькою і українськими мовами, з англомовним резюме. Вступ до цієї праці вже написав президент австрійської держави д-р Кірхшлеґель; 4) Влаштування двох концертів хору при церкві св. вмч. Варвари під керуванням проф. Андрія Гнатишина, в рамках Віденського Фестивалю; 5) Відслуження св. Літургії та Панахиди за козаків і Ю. Ф. Кульчицького; 6) Зладження окремої платівки козацьких пісень.

Віденські святкування створюють виняткову нагоду спопуляризувати українську справу. Окремого значення набирає поява у Відні в трьох мовах історичної розвідки про козаків і Кульчицького, яка пригадає світові існування української нації та її невтомну боротьбу за вищі ідеали, за християнську віру, европейську культуру та демократію. У цьому відповідальному завданні незвичайної ваги, наше свідоме громадянство на поселеннях, а зокрема в ЗСА й Канаді, повинно поспішити з моральною та матеріяльною допомогою українцям у Відні.

Фльорида...

(Продовження зі стор. 2)

кактусової мозаїки. З різних порід кактусів викомбінувано годинники, мапу ЗСА й чудові розетки.

Ворм Мінерал Спрінґ — цілком інакше. Тут нема горбів чи лісів, чисте поле. Центр містечка — велике гаряче озеро з болотом, по котрім бродять хворі й здорові. шукаючи сцілення чи додаткової снаги. Дехто намазується цілющим багном і сидить при березі, як чорт. Вступ до джерела дорогий, п'ять долярів. Якби ж там цілий день сидіти, так же ж надокучить. А часом і погода поганенька. У джерелі гаряче, а на березі зимно, і простудитись можна. Так випало й нам, так що ми й не купалися. Раніш мешканці цього селища мали пільгові квитки, але стали ними зловживати — якщо можна добро назвати злом — водили своїх гостей на свій квиток — і привілеї скасували. Ведуться тепер старання, щоб закупити озеро і щось коло нього розбудувати. Так само пан Ковальчук одчайдушно змагається, щоб українці збудували кондомініюм і будинок для старих у Апопці, де для того є виключно добрі умови — тепле озеро, парк і гарна лікарня під боком. Добре було б закріпитися в обох місцевостях, поки не запізно, поки хтось не вирвав нам це з рук. От жили б там старші українці, а до них, на тепленьке, діти, внуки й правнуки приїжджали б, і всім було б добре.

В Апопці є 33 українські хати, а в Мінерал Спрінґ багато більше. Тут оселилось багато нашої інтеліґенції, швидко збудували просторий український осередок, де в неділю правились соборні Служби Божі, а ввечері бували збори, академії, концерти. Досі було добре, але вже вмішалися представники церковних урядів і почали вимагати відокремлення католиків від православних і заснування окремих парафій. Навіть і перед смертю не можуть наші люди помиритись. От де солідарність!

Через те, що,в самім селі нема крамниць, кіно чи навіть аптеки, життя тут занадто спокійне. Тому, коли приїжджає сюди на кілька днів чи тижнів який мистець, політик чи літератор, громада його радо вітає, і на зустріч із ним приходить майже все українське населення, а часом і не-українці. Так що є повний тонус життя, радість несподіваних зустрічей, захоплення. Усі хочуть слухати гумquerески, бо хочуть сміятися,а не плакати.

Ми поїхали далі на південь, в околицю Форту Лодердейл. Наші друзі живуть в американському оточенні. Перед будинком — річка. На річці плавають дивні, небачені досі качки з червоними брижами на шиї. Хтось випустив на волю пару китайських качок, і вони тут дико розплодилися та й дибають до людей на подвір'я, жебраючи їжі. Є тут і дивний птах із шиєю, як вуж, і є також аліґатори. Вони давно вже перестали бути „видом під загрозою вимирання", а натомість самі стають загрозою. Вилазять із води, пожирають все, що їм попаде на зуби, часом нападають на дітей. Люди кличуть спеціяльних мисливців, що вночі ловлять аліґаторів, здобуваючи за свою працю шкіру.

Хоч і не дуже тепло було в ці дні — майже так само, як у Чикаґо — але все ж не почувалося різдвяно. А Різдво таки наближалось. Ми поїхали в містечко Лантану, де було ще одне — найбільше в світі — чудо — найвища ялинка (з цілого дерева). Вона 49 літ росла в Ореґоні (чому вже не 50? Потримали б її там ще рік!). Висота її рівнялась 12 поверхам, а на прикрасу пішло понад 15 тисяч світел. А щоб їй самій не було нудно, на пару бльоків прикрасили світлячками кущі й дерева, зробивши чарівний електричний сад. Хто ж то таке урядив? Славнозвісні пліткарі — газетка „Енквайрер", може щоб спокутувати свої гріхи перед Богом!

Біля Дель Рей Біч є цікавий затишок — меморіяльний японський садок Морікані. 155 акрів парку подарував японець-нащадок іміґрантів Морікані, і в 1977 році парк був відкритий для відвідувачів. У парку є японський павільйон — вхід вільний, тільки треба роззутися й вступити в паперові капці. Можна подивитися на японські кімнатки — за два доляри — скуштувати церемонного чаю з печивом. Через те, що експонатів небагато, вони роблять добре враження й лишаються в пам'яті. А найприємніше тут — пахучі сосни з довгими, м'якими головками й розкішними шишками, які можна збирати й повісити на ялинку.

Японія...

(Продовження зі стор. 1)

тестів у Білому Домі та „бурю нарікань" в Капітолі Накасоне перестеріг ЗСА проти прийняття протекціоністських протизаходів.

На пресовій конференції Накасоне сказав: „Я думаю що позитивніші, конструктивніші зусилля подібні до заохочення японської промисловости розмістити свої підприємства в ЗСА було б набагато розумнішим кроком".

Президент Р.Реґен, який повідомив про політ японського астронавта в американському міжпростірному кораблі, висловив суміш задоволення і перестороги у своєму прощальному зверненні до Накасоне. Після цілого ряду розмов президент Реґен підкреслив розвиток особистої дружби з Накасоне і його розуміння внутрішніх проблем Японії а також розуміння поступового зменшення існуючих бар'єрів для імпорту чужих товарів у Японію. Але Президент одночасно включив у свій виступ дипломатично завуальовані „шпильки", натякаючий на дальший проґрес, особливо в послабленні японських бюрократичних обмежень в торгівлі.

„Ніщо не буде для американського народу кращим виявом добрих намірів наших японських партнерів у торгівлі, ніж дійсний проґрес",—сказав на закінчення Президент.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 30-го СІЧНЯ 1983 р.

Честер, Па. Річні збори Б-ва св. Духа 237-ий Відд., о год. 11:30 перед полуднем в церковній залі при Третій та Ворд Вул. в Честері, Па. На порядку нарад: звіти урядовців та вибір нового уряду на 1983 р., як теж справи членської кампанії та росту УНС. Проситься всіх чл. прибути. — М. Крика, секр.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Леви 399-го Відд., о год. 12:30 по пол. у домівці Левів. Участь чл. обов'язкова. За Управу: Ст. Касіян, гол., Р. Б. Припхан, фін. секр.

Піттсбурґ, Па. Річні збори Б-ва св. Николая 53-ій Відд. в Українському Домі при Карсон вул., на другому поверсі в приміщенні Самопомочі. На порядку: відкриття, звіт Відд. урядників за минулий рік, дискусія над звітами та намічення пляну праці на 1983 р., вибір Управи на 1983 р. Проситься чл. взяти участь. — В. Сачко, пред., Дм. Головатий, секр.

НЕДІЛЯ, 6-го ЛЮТОГО 1983 р.

Редінґ, Па. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 48-ий Відд., в залі Укр. Гор. Клюбу при 542 Савт 7-ій вул. в Редінґ, Па., о год. 2-ій по пол. На порядку: відкриття, відчитання протоколу з минулих річних зборів, звіти членів уступаючої Управи і К. комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії уступаючій Управі і вибір членів нової Управи, закриття нарад. Проситься чл. взяти участь у нарадах під час яких буде обговорений плян праці на біжучий рік. — М. Дубик, гол., Ст. Івасечко, секр.

За добросусідські...

(Закінчення зі стор. 2)

ніщо". І тут причина моєї радости. Треба сподіватися, що в майбутньому Шкільна Рада частіше рекомендуватиме „Веселку" школам і вони підуть назустріч її закликам.

Моя радість ще збільшилася б, якби батьки пішли за прикладом зразкової матері Христини Сохоцької з Пітсбурґу, а тепер хвилево в Мехіко. В листі до „Веселки" вона пише: „У нашій хаті ми дуже цінимо „Веселку", а тут у Мехіко вона нам справді скарб. Щира подяка ще від однієї мами, яка журнал використовує від обкладинки до обкладинки".

А син Х. Сохоцької Павлусь, якому 6 років і 5 місяців і якого в Мехіко кличуть „Пабльо", пише: „Дорога „Веселко"! Чи Ти знаєш, що я привіз Тебе аж до Мехіко! " Чи не клясичний приклад на клясичну приповідку: „Sapiens omnia sua secum portat" („Мудрець носить із собою всі свої надбання").

Володимир Барагура

Ню Йорк

В СЕРЕДУ, 19-ГО СІЧНЯ, В ГРЕЦІЇ ВІДБУВСЯ загальний страйк на знак протесту проти рішення уряду заморозити заробітню платню: не працював публічний транспорт, школи були зачинені, банки не працювали, припинилася праця на будівництві, замовкло грецьке радіо, пасажири грецьких летунських ліній залишилися на летовищах. Уряд Греції заповів замороження зарплати як в державних так і в приватних секторах економіки.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІЗРАЇЛЯ ЇЦАК Шамір заявив, що Ізраїль буде надалі вимагати права на залишення на ливанській території постів швидкого сповіщення аж до часу, поки не буде підписаний мирний договір з Ливаном. Коли спитали міністра, чи Ізраїль погодиться на американську обслугу на подібних постах, він відповів: „Ми не висуваємо цього питання і не ставимо його як умову в переговорах про безпеку для того, щоб відмовитися від нього".

ПРОВІДНИЙ ЧЛЕН СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ Франції Жак Унцінжер, представник партії з міжнародніх питань, заявив, у зв'язку з американсько-совєтськими переговорами в Женеві про зменшення кількости ядерних ракет середнього засягу в Европі, що дозвіл мати Совєтському Союзові навіть 50 ракет типу СС-20 в Европі не перешкодить совєтській здатності „знищити всяку більшу стратегічну ціль".

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА", офіційний орган КПСС, в середу, 19-го січня, надрукувала статтю, повну нападів на закордонну політику ЗСА. Заяви і твердження „Правди" намагаються зробити тиск на західньоевропейських союзників ЗСА прийняти совєтську пропозицію включити британські та французькі ракети середнього засягу в женевські переговори про обмеження в Европі кількости ракет такого типу. „Правда" стверджує, що ЗСА відкинули детант і намагаються накинути свою волю союзникам. „Офіційний Вашінґтон розпочав мобілізувати своїх союзників, щоб знищити спільними зусиллями матеріяльну базу політики детанту", — пише „Правда".